

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
גלעד קריב
מיכאל מרדכי ביטון
יצחק קרויזר
קטי קטרין שטרית
עדי עוז
סמיר בן סעיד

פ/25/6657

הצעת חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון – איסור הצבת צופר על גג מוסד חינוכי לצרכים מיוחדים), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 9א
בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 9א, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:
"ב) לא יוצב צופר כאמור בסעיף קטן (א) על גג מוסד לחינוך מיוחד כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח–1988²."
2. הוראת מעבר
שר הביטחון יורה על הסרת כלל הצופרים המוצבים בניגוד לסעיף 9א(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, ואלה יוסרו לא יאוחר משלושה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

דברי הסבר

בישראל מותקנים כיום כ-3,900 צופרי אזעקה של פיקוד העורף, כאשר כשליש מהם מותקנים על גגות בתי ספר וגני ילדים. מבין הצופרים הללו, 24 מותקנים על גגות מוסדות לחינוך מיוחד. עבור תלמידי החינוך המיוחד – ובפרט ילדים על הרצף האוטיסטי – מדובר בסיכון אמיתי. לפי נתוני משרד הבריאות, קרוב ל-90% מהילדים על הרצף האוטיסטי סובלים מקשיים בוויסות חושי ומרגישות שמיעתית גבוהה. חשיפה לרעש חזק ובלתי צפוי, כמו זה המופק מצופר אזעקה המותקן מעל מבנה הלימודים, עלולה לגרום למצוקה חריפה, להתפרצויות התנהגותיות ולפגיעה משמעותית בתפקוד

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 78.
² ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

ולעיתים גם לנזק נפשי ארוך טווח.

כיום מיקום הצופרים נקבע בעיקר בהתאם לשיקולים מבצעיים והנדסיים, כגון כיסוי אופטימלי של השטח, אפשרות חיבור לחשמל ויכולת המבנה לשאת את משקל הצופר (כ-300 ק"ג). עם זאת, ברור כי בעת קבלת ההחלטות יש לתת משקל גם לצורכיהם הייחודיים של תלמידי החינוך המיוחד, שהם מן האוכלוסיות הפגיעות ביותר.

בעקבות פניות ציבור שהציפו את הסוגיה, קיימה ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת העשרים וחמש שני דיונים בנושא, בהפרש של שנה בין שני הדיונים. בסיום הדיון הראשון הוסכם לבצע עבודת מטה להסרת הצופרים ממסגרות החינוך המיוחד, אולם דבר לא נעשה. במסגרת הדיונים התברר כי אין כל צורך בהצעת חוק, אולם משעה שהגורמים הרלוונטיים, ובראשם – הרשויות המקומיות ופיקוד העורף – לא פעלו לתקן את העיוות, לא נותר מנוס מלקדם הצעת חוק פרטית על ידי חברי כנסת מהקואליציה ומהאופוזיציה, שתקודם בהסכמה.

הצעת החוק נועדה להוסיף לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, הקובע את חובת המדינה לספק רכיבי הגנה והתרעה לאזרחיה, סעיף שאוסר על הצבת צופרי התרעה על גג מוסד חינוכי המשמש תלמידים עם צרכים מיוחדים. בנוסף, מוצע לקבוע שכלל הצופרים המוצבים כיום על הגג של מוסד חינוכי המשמש ילדים עם צרכים מיוחדים, יוסרו בתוך שלושה חודשים מקבלת החוק.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באייר התשפ"ו (11.05.2026)